

Depremzede KOBİ'ler NASIL DESTEKLENMELİ?

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, deprem felaketinin ekonomik faturasının 104 milyar dolar olduğunu açıklarken, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın hasar tespitlerine göre bölgedeki 34 OSB'nin 7'sinin altyapısında kısmi hasarlar oluştu. OSB ve sanayi sitelerinde yıkılan, ağır ve orta hasarlı 5 bin 600'e yakın tesis bulunuyor. 33 bin tesisde üretim kısmen başlarken, altyapı, bina, makine ve stok hasarı 170 milyar olarak açıklandı.

Türkiye'yi derinden sarsan, 11 ilimizde büyük acılarla neden olan deprem felaketinin ekonomik faturası, kolay kolay ödenecek cinsten değil. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yakın zamanda 104 milyar dolar olarak açıkladığı zarara ilişkin töpkükün, seferberlik halinde bir eylem planı gerekiyor. Faturayı en ağır şekilde yaşayan KOBİ ve esnaf kesimine bunoktada özellikle odaklanmak şart. Neden mi? Düşünün, aşağıdaki fotoğrafın çekildiği Antalya Sanayi Sitesi'nde bin 500 küçük işletmeden, bin 400'ü ağır hasar aldı. Dağ yamacında kurulu olan Antalya OSB'deki 120 fabrika ise depremden hasar almadan kurtuldu. Antalya

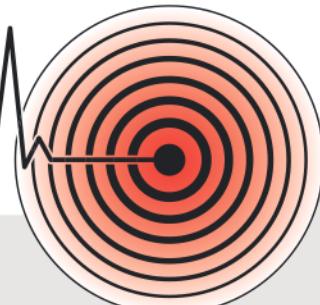
iş dünyası temsilcileri sanayi sitesindeki ağır yükümlü birlikte tedarik kanalının tıkanmasıyla OSB'deki hasarsız fabrikaların üretim problemi yaşayacağını dile getiriyor. Hepimizin bildiği bir gerçeğin ışığında, "Esnaf iyi ise şehir iyi olur" kavramından hareketle, iş dünyası temsilcileri önderliğinde ekonominin bu en yaygın tabana sahip kesimine dönük bir "ortak aklı" ve "strateji planı"nın oluşturulması zarureti bulunuyor.

6 Şubat depremlerini yaşayan 11 vilayetimizin sanayicileri, ticaret erbabı ve esnafının, "iş yerinin, işin ve çalışanların kaybı" nedeniyle bambaşka bir yüküm gördüğü gerçek. Türkiye'nin

yıllık ihracatının ve milli gelirinin yüzde 10'luk kısmını temsil eden bu illerimizin yeniden eskisi gibi üreten ve ihracat yapan iller haline gelmesi ülkemiz için de çok önemli. Siyasi irade ve ekonomi yönetimi depremlerin hemen ardından acil olarak bölgelere destekler için vergi başta olmak üzere devlete ve kurumlara karşı yükümlülükleri erteledi, kredi borçlarında rahatlatacak adımlar attı. Ancak mesele çok daha derin ve bu illerimizde mikro işletmelerden büyük sanayicilere kadar "ışın gücün" yeniden ayağa kaldırılması zaman alacak. Şu anda var olan teşvik ve destek düzeni elbette bu sürece ayrıca çok önemli katkıları sağlayacak. Örneğin Diyarbakır,

Sadi Özdemir
sadi.ozdemir@nbe.com.tr

Finans desteği öncelikli

yatırım kredileri, 12 ay ödemesiz 60 ay vadeli işletme kredileri açıldı. Bu kredilerden Sivas'ın Gürün ilçesindeki işletmeler de yararlanacak. Şartları düzeltme noktasında daha pek çok yeni uygulama devreye alındı. İhtiyaçla göre sırası geldikçe alınacak yeni kararlarla "devletimizin üzerine düşeni" yapmaya devam edecek. Peki, bölgelerde başta Küçük ve Orta Boy İşletmelerimiz (KOBİ) olmak üzere sanayicilerimizi, ihracatçılarımızı, turizm ve lojistik başta olmak üzere hizmet sektörlerimizi temsil eden kurumsal yapı, bunlara ilave olarak ne öneriyor? Neler yapılmalı ki bölge ekonomisi deprem öncesine dönenebilse?

►KGF kapsamında kredi türüne göre ödemesiz dönem uygun, uzun vadeli ve düşük faizli ya da faizsiz yatırım ve işletme kredilerinde miktar en azıksına çıkarılmalı.

►Fabrikası, ticarethane yiğilim KOBİ'lerimize, dükkanı yiğilim esnafımıza TOKİ ve Emlak Konut önderliğinde, çok uygun geri ödeme koşullarına sahip olmak kaydıyla 5 bin metrekare kapalı alana sahip fabrika veya ticarethane inşa edilmeli.

►TOBB önderliğinde başlatılan Türkiye genelindeki büyük şirketlerin tedariklerini depremzede illerden yapmalarına dönük kampanya, tüketicinizeinde genişletilmeli. Son tüketicinin her türlü alışverişte bu illerimizde üretilmiş ürünlerin satın alınması için kampanya başlatılmalıdır.

►Depremzede illerbu vesile ile sağlanacak uygun kredi, ek teşvik ve destekleri, bu bölgelerde yatırım yapmaları şartıyla Türkiye'nin her yerindeki sanayi, turizm ve lojistik sektörü firmalarına da açımlı. Böylece yıllardır sağlanamayan "sektörel üretim kümelenmeleri" ile bu illerimizden daha da büyük ekonomiler haline gelmesi mümkün olabilir.

►Depremzede illerimizde doğrudan yabancı sermaye yatırımları için de özel bir çalışma yapılabilir. Örneğin, ABD ile yıllardır konuşulan ve hayatı geçirilememeyen "Nitelikli Endüstri Bölgeleri" konusu "depremzede illerimiz" vesilesiyle özel teşviklerle yeniden masaya artırılabilir.

5.600

DEPREM BÖLGESİNDE YIKILAN, AĞIR VE ORTA HASARLI ÜRETİM TESİSİ.

TOBB, öneri paketini Hazine ve Maliye Bakanlığı'na iletti

Depremlerin hemen ardından bölge ile sürekli iletişime başlayan ve sık sık bölge illerini ziyaret eden Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, bölgelere sanayi ve ticaret odalarının yönetimleriyle birlikte durum tespiti yaptı. Ayrıca Türkiye genelindeki 12 sanayi odasının başkanları deprem bölgesinde sanayinin, ticaretin ve istihdamın yeniden canlandırılarak ayağa kaldırılması için TOBB'da bir arayageldi. Bu toplantıdan 5 başlık çıktı. Medya ayrıntıları yansıyan bu öneri başlıklarının ilküsü, Türkiye genelinde farklı iş kollarındaki (e-ticaret siteleri de dahil) büyük şirketlerin tedariklerini depremzede illerdeki işletmelerin yapmasıyla ilgiliydi. Diğer iki başlık ise hasar görmüş üretim tesislerine acilen teknik destek sağlanması ile iş gücünün (çalışanların) bölgeye geri dönmesi için ücretler üzerinden işverenden kesilen gelir vergisi ve SGK primlerinin işsizye ödenmesiydi. TOBB'un bu önerilerinin hepsi çok doğru ve hayat geleşmesi halinde bölgelere işletmelere büyük katkı sağlayacak.

İşçi göçünü acilen tersine çevirmemiz gerekiyor

Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya ve diğer illerimizden görüşlerini bizzat dinlediğim iş insanlarının en çok vurguladıkları konu ise bölgeden yaşanan "işçi göçünün" acilen tersine döndürülmesi oldu. Öyle ki depremden etkilenmemiş fabrikaların bile üretimleri sadece bu nedenle durmuş vaziyette.

Bunların üretimi başlamasının önündeki en büyük engel işsizlik. Gaziantep Sanayi Odası Meclis Başkanı Adil Konukoğlu, Adıyaman ve Kahramanmaraş'ta da fabrikalar olduğunu belirterek, "Bir an önce mevcut çalışanlarımızın barınma sorununu çözmemiz gerekiyor. Biz acilen kendimiz konteyner evler yapıyoruz ki işçimiz işe başlayabilsin" diyor.

Konukoğlu, bölgelere desteklenmesi konusunda hiçbir ayrıntı yapılmaması gerektiğini özellikle vurguluyor ve Adıyaman ile Kahramanmaraş'tan yaşanan göçün çok daha büyük sorun haline gelebileceğini anlatıyor. "Göç hemen tersine döndürecek teşvik lazımdır. Mersin,

Adana, Şanlıurfa ve Diyarbakır'a ciddi göç yaşandı. Herkesin kendi iline geri dönmesi ve artık çalışmaya başlamamız lazımdır" diyor. Ücretler üzerinden yapılan kesintilerin işçiye ödemesi (brüt ücret) önerisinin çok yerinde olduğunu belirtiyor. Gaziantep Sanayi Odası Başkanı Adnan Ünverdi de depremzede illerde yapılacak tüm yeni inşaatlarda kullanılacak malzemelerin bölgeden teminine özen gösterilmesini önerdi.

KOBİ için özel OSB kurulmalı

Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Hikmet Çiçin ise depremzede illerin, ilçelerin, firmaların etkilenme oranlarına göre kategorize edilmesini ve super teşviklerin, desteklerin yeniden planlanması öneriyor. Bölgelere firmaları kamu ihalelerinde öncelik sağlanmasını, ayrıca mikro ve küçük öncelikli işletmeler ve zanaatkârlar için özel OSB'ler kurulması gerektiğini söyledi.